

Sygn. akt V KK 256/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)

SSN Kazimierz Klugiewicz

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie **M. K.**

skazanego za czyn z art. 178a § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 30 czerwca 2022 r. kasacji Prokuratora Generalnego na korzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w P.

z dnia 16 sierpnia 2021 r., sygn. akt VII K (...)

1. uchyla zaskarżony wyrok i na podstawie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k.

umarza postępowanie;

2. obciąża Skarb Państwa kosztami procesu.

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w P. skierował w dniu 20 kwietnia 2021 r. do Sądu Rejonowego w P. akt oskarżenia w sprawie o sygn. akt PR 2 Ds (...) przeciwko M. K., którego oskarżył o to, że w dniu 16 marca 2021 r. około godziny 08:55 w miejscowości M. przy ulicy P., pow. p., znajdując się w stanie nietrzeźwości (1.62 mg/1, 1,59 mg/1, 1.51 mg/1, 1.52 mg/1 alkoholu w wydychanym powietrzu)

prowadził w ruchu lądowym samochód osobowy marki P. (...) o nr rej. (...), tj. o przestępstwo z art. 178a § 1 k.k.

Wraz z aktem oskarżenia prokurator skierował wniosek o wydanie wobec M. K. wyroku skazującego w trybie art. 335 § 2 k.p.k. i wymierzenie uzgodnionej z oskarżonym kary:

1. 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania kary na okres 2 lat,
1. obowiązek informowania Sądu o przebiegu okresu próby co 6 miesięcy,
1. świadczenie pieniężne w wysokości 5.000 złotych na rzecz Funduszu P.
2. zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat,
3. podanie wyroku do publicznej wiadomości,
4. obciążenie kosztami postępowania, w tym opłatą.

Oskarżony M. K. osobiście podjął zawiadomienie o terminie posiedzenia w przedmiocie rozpoznania wniosku wyznaczonego przed Sądem Rejonowym w P. na dzień 16 sierpnia 2021 r.

Sąd Rejonowy w P. na podstawie art. 343 § 6 k.p.k. w zw. z art. 335 § 2 k.p.k. uwzględnił powyższy wniosek i wyrokiem z dnia 16 sierpnia 2021 r. o sygn. akt VII K (...), orzekł:

1. oskarżonego M. K. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na podstawie art. 178a § 1 k.k. skazał go na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności,
2. na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 2 lat tytułem próby,
3. na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 k.p.k. zobowiązał oskarżonego do informowania sądu na piśmie o przebiegu okresu próby co 6 miesięcy,
4. na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat,
5. na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzekł od oskarżonego na rzecz Funduszu P. świadczenie pieniężne w wysokości 5.000 złotych,
6. na podstawie art. 43b k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci podania wyroku do publicznej wiadomości poprzez publikację jego treści na tablicy

ogłoszeń Sądu Rejonowego w P. przez okres 1 miesiąca,

7. na podstawie art. 63 § 4 k.k. na poczet orzeczonego wobec oskarżonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych zaliczył okres zatrzymania prawa jazdy nr (...) od dnia 16 marca 2021 r.,

8. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w wysokości 250 złotych, w tym opłatę w wysokości 180 złotych.

Wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron postępowania i uprawomocnił się w dniu 24 sierpnia 2021 r.

Kasację od tego wyroku wniósł Prokurator Generalny, który zaskarżył go w całości na korzyść M. K. i zarzucił mu rażące naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k., polegające na przeprowadzeniu postępowania i wydaniu wobec M. K. wyroku skazującego, podczas gdy oskarżony ten zmarł przed jego wydaniem, co stanowi bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia, określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. W związku z tym zarzutem skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego w P. i umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna i jako taka podlega uwzględnieniu.

Zaskarżony wyrok jest wadliwy, albowiem wydany został z rażącym naruszeniem przepisu prawa procesowego wskazanego w zarzucie kasacji.

W toku postępowania wykonawczego prowadzonego w niniejszej sprawie, w dniu 17 lutego 2022 r. do Sądu Rejonowego w P. wpłynął odpis skrócony aktu zgonu M. K., który zmarł w dniu 26 lipca 2021 r., a więc w dacie wydania wyroku już nie żył.

Tym samym w dacie wyrokowania w niniejszej sprawie przez Sąd Rejonowy w P. istniała ujemna przesłanka, uniemożliwiająca prowadzenie postępowania wobec oskarżonego M. K., skutkująca zgodnie z art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k., koniecznością jego umorzenia. Skutku tego nie może zniwelować okoliczność, że wiadomość o śmierci oskarżonego Sąd powziął dopiero po wydaniu wyroku.

Ta ujęta w art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. negatywna przesłanka procesowa o charakterze bezwzględnym w postaci śmierci oskarżonego musi być uwzględniona

przez organ procesowy na każdym etapie postępowania.

Jak słusznie stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 kwietnia 2008 r. o sygn. akt II KK 48/08 (*LEX nr 567034*). śmierć oskarżonego stoi na przeszkodzie prowadzeniu postępowania karnego (art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k.). Kontynuowanie procesu i wydanie wyroku stanowi uchybienie określone w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.

Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 czerwca 2013 r., sygn. akt III KK 147/13 (*LEX nr 1318414*), podkreślając, że przepis art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. jest jednoznaczny i bezwzględny i powinien być stosowany niezależnie od powodów zaistnienia tego uchybienia oraz w każdym stadium procesu, w którym określona w tym przepisie przesłanka zaistnieje, jak również w wyroku z dnia 30 marca 2015 r., sygn. akt II KK 76/15 (*LEX nr 1660664*), z dnia 23 stycznia 2018 r., sygn. akt III KK 555/17 (*LEX nr 2435626*) oraz z dnia 13 grudnia 2018 r., sygn. akt IV KK 692/18 (*LEX nr 2591507*).

Nie ulega zatem wątpliwości, że zaskarżone orzeczenie Sądu Rejonowego w P. obarczone jest uchybieniem wskazanym w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., skutkującym bezwzględną koniecznością jego uchylenia, niezależnie od powodów jego zaistnienia i wpływu na jego treść.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia treść art. 632 pkt 2 k.p.k.